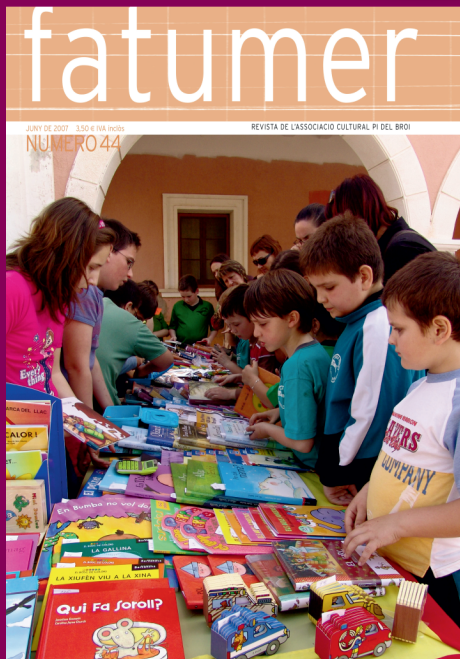

FATUMER

Març 2015 | 3.5 € IVA inclòs | REVISTA DE L'ASSOCIACIÓ CULTURAL PI DEL BROI

ANEM FENT CAMÍ

L'agost d'enguany farà vint anys que va aparèixer el primer exemplar de la revista FATUMER, el número zero. Afortunadament, hem arribat al número 75. En tot aquest temps una colla de col·laboradors ha fet possible que la revista arribés cada trimestre a les cases del poble, i no cal dir que també ha estat gràcies al suport dels subscriptors i als ajuts de la Diputació de Tarragona, el Departament de Cultura de la Generalitat, el Consell Comarcal i l'Ajuntament. El FATUMER ha pretès fer-se ressò dels fets més rellevants viscuts al Pinell, de manera que n'ha quedat constància per a la història local d'aquests últims 20 anys. D'altra banda, també hem dedicat una atenció important a fer esment

del passat més recent tot recuperant la memòria dels oficis antics, la manera de viure, de treballar i de celebrar les festes. El passat més llunyà, i el no tant llunyà, se'ns ha fet present amb la publicació de documents i textos que tenen el Pinell com a protagonista. Tot, amb l'objectiu de mostrar als veïns què som i d'on venim, i amb l'interès de conèixer i recuperar el patrimoni que ens han llegat els nostres avantpassats i poder-lo transmetre a les generacions futures. La nostra voluntat és que el FATUMER pugui continuar publicant-se amb la contribució de nous subscriptors, l'aportació d'escrits de nous col·laboradors i la incorporació al consell de redacció de voluntaris interessats a tirar endavant el projecte.

SUMARI

EDITORIAL	1
FEM MEMÒRIA	
Els primers butlletins informatius del Pinell	3
LA NOSTRA TERRA	
Presentació de la II Cursa dels Biberons	5
La Societat de caçadors del Pinell	6
De Joans, Joseps i ases, n'hi ha per totes les cases	8
NOTÍCIES	
La fira Pinellart	9
Abastament d'aigua al Pinell	10
Calçotada Popular	10
Denegat l'abocador	11
Nevada al Poble	11
Impactes Visuals	11
Els quintos de 2015	12
Barrancada	12
Un centenari al poble	13
Recuperació de l'empedrat del carrer del Forn	13
Carnestoltes 2015	14
OPINIONS	
En defensa de la Filosofia	16
El contracte conductual	16
Per una independència que mereixi tal nom	17
SALUT I NATURA	
El bruxisme	18
OFICINA D'ATENCIÓ AL CONSUMIDOR	
Clàusules abusives	19
ACTES DELS PLENS DE L'AJUNTAMENT	20
EL TEMPS	22
PASSATEMPS	22
INFORMACIÓ D'INTERÈS	24
SOLUCIÓ AL QUI ÉS QUI	24
COL-LABORADORS	25
PLANTES DEL TERME	27
MANUALITATS	27
CONTRAPORTADA	28

EDITA

ASSOCIACIÓ CULTURAL PI DEL BROI

www.fut-es/~acpibro

C/e: acpibro@fut.es

http://www.webfacil.tinet.org/acpibro

facebook // pi del broi

Totes les opinions, suggeriments i articles signat són responsabilitat dels seus autors. Lo Fatumer los publicarà sempre que siguin respectuosos amb les persones i institucions.

CONSELL DE REDACCIÓ

Selvi Alcon, Agustí Colell, Magda Ferré, Ramon Hernández, Marc Martínez, Antònia Serres i Laura Vallespi.

COL-LABORADORS

Àngel Altadill, Eleuteri Martínez, Assumpció Palau i Janet Vallespi.

PORTADA

Diversos formats de la portada del Fatumer en els 75 números publicats.

CONCEPCIÓ GRÀFICA I IMPRESSIÓ

optim.gr - Ascó

TIRADA

300 exemplars

SUSCRIPCIÓ ANUAL (4 números)

12€

DIPÒSIT LEGAL

T-1436-95

ISSN

2013-6552

AMB LA COL-LABORACIÓ DE:

Generalitat de Catalunya
Departament de la Presidència

CONSELL COMARCAL DE LA TERRA ALTA

AJUNTAMENT DEL PINELL DE BRAI

Amb el suport de:

Diputació Tarragona

COMPROMÈS AMB L'ÈTICA PERIODÍSTICA
Consell de la Informació de Catalunya

ELS PRIMERS BUTLLETINS INFORMATIUS DEL PINELL

ANTÒNIA SERRES BUENAVENTURA

Al'estiu farà vint anys que es va presentar el número zero del Fatumer i hem arribat al número 75. Amb aquest motiu, he recollit la primera experiència de crear un butlletí d'informació del municipi. La publicació va començar el febrer de l'any 1972¹. L'edició va córrer a càrrec de l'Ajuntament i les diverses entitats del poble hi participaren informant de les seues activitats. Signen els escrits: Vicente Romeu, mossèn de la parròquia, Pedro Blanch, secretari del club de futbol, el metge Estanislao Cardiel, el secretari de l'Ajuntament Marcos Fanlo, el president del Sindicat Bautista Montagut, Daniel Martínez de la *Hermandad Sindical* i José M. Álvarez en nom del *Centro Cultural*. Les editorials dels números 0 i 1 estan signats pel mestre Juan Vicente Comós. També hi havia una secció d'humor amb acudits.

Els 9 butlletins publicats entre febrer de 1972 i març de 1973 estaven escrits en castellà (única llengua oficial en aquell temps). A continuació fem un resum dels temes tractats agrupats segons les entitats participants, que ens mostren els problemes, objectius i preocupacions de les entitats del poble en aquells anys.

AJUNTAMENT

Núm 0, febrer de 1972

_ El secretari informa que s'han pressupostat onze milions de ptes. per a la pavimentació i enllumenat dels carrers del poble.

_ S'informa de les obres de reparació als pous que subministren aigua al poble, malmesos a causa dels aiguats del 21 de setembre de 1971, amb una despesa de 1.400.000 ptes. Les obres van suposar la interrupció del subministrament d'aigua durant set mesos.

Núm.1, març de 1972

_ Instal·lació d'un equip d'altaveus per a la comunicació dels bans i informacions d'interès per al poble.

_ Eliminació dels femers i corrals situats al voltant del poble a fi d'evitar la proliferació d'insectes.

Núm. 2, abril de 1972

_ Normes per a la utilització i posada en funcionament del mercat a l'Ereta.

Núm. 3, maig de 1972

_ Interrupció del subministrament d'aigua

a causa de la quantitat de sorra que porta.

_ Adjudicació del servei de megafonia del poble per un pressupost de 100.000 ptes.

_ Repartiment de carnets als militants en quadrats a la "Guardia de Franco".

Núm 4, juny de 1972

_ La substitució dels transformadors de FECSA va provocar una avaria a la motobomba que subministra aigua al poble.

_ Avis als qui circulen amb motocicleta de forma temerària pels carrers del poble.

_ Contaminació de l'aigua de la font del Broi.

_ Informació de la reparació de la motobomba a les instal·lacions d'aigua del riu.

Núm. 5, juliol-agost de 1972

_ Resum de les despeses i els ingressos del servei d'aigua a la població, des de l'any 1965 fins al 1971.

_ Normes d'ocupació de la via pública, a raó de 15 ptes. diàries, excepte durant la collita de l'ametla.

Núm. 6, desembre de 1972

_ Crida als veïns perquè col·laborin amb la "Campaña de Navidad", patrocinada pel governador civil.

_ Diverses sol·licituds per construir granges avícoles al Ramer, Escomes i Clotets.

Núm. 7, gener de 1973

_ Pressupost ordinari de l'Ajuntament d'1.158.024 de ptes. per l'any 1973

PARRÒQUIA

Núm. 0

_ Comentari de mossèn Romeu sobre la importància del butlletí com a mitjà per explicar-se i entendre's els veïns.

Núm. 1

_ El Consell Local de Pastoral informa de l'absència per malaltia del capellà.

_ Informació sobre unes xerrades per Setmana Santa, del catecisme i de la Campanya contra la fam.

Núm. 2

_ El Consell Pastoral informa de la poca assistència a les conferències quaresmals (15 persones) i de la manca de col·laboració a la crida per reparar el camí de Sta. Magdalena (9 persones).

Núm. 3

_ Informació del dia és que es portarà la comunió als malalts.

_ La Campanya contra la fam va recollir 5.130 ptes, quantitat inferior a les recaptades en els darrers dos anys.

Núm. 4

_ Tretze persones es van desplaçar a la

Clausura del Congrés Eucarístic celebrat a València. Van aprofitar per visitar Mn. Romeu.

_ Informació dels cursets prematrimonials que s'organitzen a Gandesa.

Núm. 5

_ Carta oberta de Mn. Romeu en incorporar-se a la parròquia.

_ El Consell Parroquial recorda l'obligació com a cristians de contribuir a les necessitats de la parròquia i constata que els ingressos no arriben a 1.000 ptes. al mes.

Núm. 7

_ Mn. Romeu escriu sobre la mort del pare Llorenç.

_ Informació sobre la visita del bisbe per administrar la confirmació als qui ja han complert 12 anys i la preparació per la primera comunió.

SANITAT

Núm. 0

_ Importància de la higiene per evitar la propagació del còlera.

_ La vacuna antipoliomielítica.

_ Importància de l'exercici físic per al manteniment de l'equilibri corporal.

Núm. 8, març 1973

_ Dedicat exclusivament a la campanya contra l'helminiasi o cucs intestinals.

COOPERATIVA AGRÍCOLA

Núm. 0

_ S'informa de la liquidació del vi al soci, a 54,5 ptes/hectograu el vi blanc i 71 ptes/hectograu el vi negre.

_ La venda de Cycocel es realitzarà a la Cooperativa,

_ Celebració de la Junta General Extraordinària el mes de març.

Núm. 1

_ Informació de l'Assemblea General

_ Renovació de la Junta.

_ Preu del vi: 1.000 ptes. la càrrega.

Núm. 3

_ Informació del pagament d'interessos corresponents a les làmines de termini fix i les pòlisses de préstecs.

Núm. 5

_ Al mes d'agost es realitzarà el retorn de l'oliva de la campanya anterior, a raó de 70 ptes/ kg.

_ A l'agost es realitzarà l'entrega dels xecs de vi.

Núm. 6

_ Els socis poden retirar oli a compte.

_ S'informa del rendiment de l'oli: 14,40 %

1 Butlletins facilitats per Manolita Algueró i Josep M. Álvarez

i una acidesa de 3°.

_ S'han realitzat obres a teulades i terrats per valor de 85.342 ptes.

HERMANDAD SINDICAL

Núm. 0

_ S'anuncien les condicions per a la integració a la Mutualitat Agrària dels treballadors agrícoles majors de 55 anys.

_ Dret a l'assistència quirúrgica als productors per compte propi o jubilats.

Núm. 1

_ Daniel Martínez signa una informació sobre qui té dret a estar afiliat a la Seguretat Social Agrària.

Núm. 2

_ Memòria de les diverses actuacions realitzades durant l'any 1971.

Núm. 3

_ Relació de les entrades i sortides de la Mutualitat Agrària durant l'any 1971, xifrada en 3.725.615 ptes. cadascuna respectivament.

_ Sumari de totes les gestions efectuades l'any 1971.

Núm. 4

_ Es presenten les diferents prestacions de la Seguretat Social destinades als productors agrícoles per compte propi.

Núm. 5

_ La Germandat s'interessa pels possibles beneficis que per a l'agricultura pot suposar estar inclòs dintre de la zona preferencial de Falset – Gandesa.

_ Expressen l'agraïment al ministre de Treball per l'augment de les prestacions.

_ Es recorda els dies en què els perceptors de prestacions han de passar a cobrar-les pel local de la Germandat i també del pagament d'interessos pel crèdit concedit pel Banc de Crèdit Agrícola, l'any 1969.

_ Daniel Martínez signa un escrit titulat "Nuestros defectos", on manifesta el que considera els defectes dels hòmens i dones del camp: l'individualisme, la deixadesa, la desconfiança i l'enveja, posant més l'accent en les conseqüències que en les causes que motiven aquestes actituds.

Núm. 6

_ S'informa de les condicions laborals del treball a domicili: obligació de l'assegurança, el salari i obligacions de l'empresari.

Núm. 7

_ Es fa una crida a la renovació de les tècniques agrícoles i s'enumera una relació de les diverses subvencions, cursets i ajuts.

_ S'expliquen els factors que influeixen en una millor pol·linització de la flor de l'ametler.

CENTRO CULTURAL

Núm. 0

Presentació dels objectius i breu història del Centro Cultural, nascut l'any 1962.

Núm. 1

_ Comentari de la pel·lícula presentada a TVE "Del infierno a Texas".

Núm. 2

_ Es constata la relació entre l'hàbit de lectura i la cultura, i es lamenta de la manca d'aquest hàbit al Pinell.

Núm. 3

_ Es recorda a les persones que tenen llibres des de fa més d'un any que els retornin al Centro Cultural.

Núm. 5

_ Es recomana la lectura d'un llibre sobre Martín Luther King, de Valter Minestrini i s'anuncia l'audició de sardanes.

Núm. 6

_ S'informa de la celebració d'una assemblea. Hi assisteixen uns 40 socis i s'elegeixen 4 nois i 4 noies per dirigir el Centro.

Núm. 7

_ La junta informa que el Centro Cultural d'Uldecona s'ha ofert a representar al Pinell una obra de teatre, fet que aprofitaran per organitzar un festival a càrrec del jovent del poble².

CLUB DE FUTBOL PINELL

Núm. 0

_ L'1 de gener es va renovar la Junta. S'informa que s'han començat a provar nous jugadors.

_ Es comunica que ja s'han signat els contractes per les sessions de ball de Pasqua i Sant Llorenç amb el grup musical "Los 5 del Ebro".

Núm. 1

_ Posen en coneixement dels socis que el dia de Sant Josep començarà el campionat de primavera de futbol amb la participació dels equips d'Arnes, Horta, Corbera, Ascó, Ribarroja, Batea, Benissanet i Pinell.

Núm. 2

_ Es presenten els resultats dels partits jugats i de la classificació. Constaten la manca de tècnica dels jugadors i col·locació correcta en el terreny de joc.

Núm. 3

_ Continuen informant de la bona marxa de l'equip, segon a la classificació general. Comenten les negociacions amb l'Ajuntament sobre la propietat del local actual del club ja que la Societat de Socors Mutus Victòria, l'anterior propietari, fou clausurada.

Núm. 4

_ L'equip queda segon en finalitzar el campionat, amb opció de participar a les eliminatòries entre els campions i els subcampions de grup.

_ Es realitzaran obres al camp de futbol municipal i al local del club amb l'aportació econòmica i prestacions personals dels socis.

Núm. 5

_ S'informa del programa de futbol i de les orquestres contractades per a festes majors.

Núm. 6

_ La Junta comunica que s'ha clausurat el local destinat a sala de ball i es troben amb problemes per contractar orquestres per les festes d'hivern.

Núm. 7

_ S'informa de la renovació de part de la Junta. S'escull una comissió que es faci càrrec d'organitzar les obres del local del club. S'acorda augmentar la quota mensual dels socis.

DELEGACIÓ DE LA JUVENTUD

Núm. 3

_ Posen en coneixement als afiliats a l'OJE i aspirants a aquesta organització juvenil de la Falange, que aviat s'obrirà l'*Hogar Rural del Frente de Juventudes*, tancat per les obres sota el patrocini de la *Jefatura Provincial del Movimiento* i la *Delegación Provincial de la Juventud*.

Núm. 4

_ La nova Junta Juvenil informa de l'adquisició d'un equip estèreo per a audició de música a l'*Hogar Rural*.

_ Programen la participació a la cavalcada de Reis i a l'organització com a majors de la festa de Sant Antoni, el 17 de gener.

COTO DE CAZA

Núm. 7

_ La junta responsable del vedat de caça del Pinell informa que la nova llei de caça facilita la creació de vedats i a continuació explica els beneficis que pot suposar per al terme: el vedat facilitaria el foment de les diverses espècies animals, el control sobre els qui en gaudeixen i un benefici per als propietaris que concedeixen els permisos. La llei existent estableix que un 25% dels ingressos es destinin a la conservació del vedat i un 75% a benefici dels propietaris, ja sigui per millorar camins o fer altres millores per al poble. Finalment demanen que es respecti el període de veda establert.

2 Vegeu al Fatumer núm. 72: Els festivals de joventut.

PRESENTACIÓ DE LA II CURSA DELS BIBERONS

La **Cursa dels Biberons** és una de les propostes que va entrar el passat any 2014 al **Circuit de Curses de Muntanya de les Terres de l'Ebre**. Discorre en la seva totalitat pel terme municipal del **Pinell de Brai**, a la comarca de la Terra Alta.

Al llarg de la cursa es poden veure espais singulars de la **Batalla de l'Ebre**. De fet, el nom de la mateixa cursa és un record i homenatge als joves combatents que van estar presents en aquest conflicte bèl·lic, a les acaballes de la guerra Civil Espanyola. Era l'anomenada **Lleva del Biberó**. Una quintada de joves de tan sols 17 anys. Volem que la cursa sigui un homenatge a tots aquells que van lluitar (i deixar la vida en molts casos) en aquests paratges pels quals ara gaudim de l'esport i la festa.

La cursa surt del Pinell de Brai i aviat s'endinsa a la **serra de Cavalls** i tot seguit a la serra de **Pàndols**, per a acabar de nou al mateix municipi. És un recorregut circular que ofereix unes vistes inigualables. Un entorn fràgil i aspre a la vegada, amb algunes espècies florals endèmiques del clima mediterrani litoral.

El punt més emblemàtic i conegut és la **Cota 705 (o Punta Alta)** la qual es va convertir en un espai clau durant la Batalla de l'Ebre per la seua posició privilegiada de control i batuda sobre les altres cotes (visió de 360°). En ella es va produir algun dels enfrontaments més terribles de tota la Batalla. Per aquest motiu, va ser elegida pels supervivents per erigir el Monument a la Pau i cada 25 de juliol des de fa 25 anys es reuneixen aquí per retre homenatge. Malauradament el 2014 va ser l'últim any que podran assistir-hi ells personalment. Tanmateix, el Pinell de Brai continuarà duent a terme l'homenatge que es mereixen.

La segona edició de la cursa serà el dia 27 de juny de 2015. Tenint en compte les temperatures que són habituals al mes de juny al nostre territori, la prova serà **seminocturna**. Això vol dir que la competició començarà a les acaballes del dia, quan el sol ja va de baixada. Aquesta nova edició el nostre objectiu són els **400 corredors** i, esperem assolir-ho.

En la seva primera edició va esdevenir tot un èxit. Com a organització estem orgullosos d'haver contribuït i treballat per a convertir una utopia en realitat. És mèrit del poble haver fet seva la cursa. Creiem que aquesta combina a la perfecció esport, paisatge, cultura i història a parts iguals, cosa que la fa única dintre del Circuit de Curses de Muntanya de les Terres de l'Ebre.

En la primera edició, la materialització d'aquest projecte va ser possible gràcies a la implicació de tots els membres de **l'Associació Escarritxaülls, l'Ajuntament del Pinell de Brai, el Club Esportiu de muntanya La Cameta Coixa de Miravet** i, una llista molt llarga de **voluntaris i patrocinadors** que hi varen dedicar temps i diners.

L'any 2015 ja tenim entitat pròpia ja que hem creat l'**Associació Esportiva Cota 705**, una associació que ens permetrà unificar i concretar tots els objectius que volem implantar per fomentar l'esport però també el patrimoni cultural, històric i natural del nostre municipi.

Pàgina Web: <http://cursadelsbiberons.wix.com/cursadelsbiberons>

Correu Electrònic: cursadelsbiberons@gmail.com

Baixada des de la punta de l'Àguila.

LA SOCIETAT DE CAÇADORS DEL PINELL

ANTÒNIA SERRES BUENAVENTURA

L'any 1972 es va fundar La Pinellense, societat de caçadors del Pinell que compta, actualment amb 88 socis, 84 del poble i 4 forasters. La majoria són més grans de 40 anys perquè ara els joves ja no s'interessen per la caça.

Juan A. Colon, J. Adam Sanz i Jesús Ferré, com a president, secretari i tresorer de l'entitat respectivament, són les persones que em van facilitar amablement tota la informació que conté aquest article. També formen part de la Junta, renovada el mes de juny de 2013, Eduardo Algueró i Joan Carreras com a vocals.

No es tracta només de gaudir de la caça, sinó que es plantegen molts altres objectius com ara la manera de millorar les condicions de vida dels animals dins del terme, promocionar la caça fotogràfica, reactivar el tir al plat, etc. Per fer possible aquests projectes a curt termini, s'han proposat:

- Netejar algunes bassetes de les serres, com a punts d'aigua on puguin beure els animals.
- Desermar algunes finques de les Portelles, Algars i Brois per sembrar-les, com a suplement alimentari dels animals.
- Netejar diverses senderes del terme amb la col·laboració d'altres entitats.

L'any passat, la Societat de Caçadors va signar un conveni amb l'Ajuntament de manera que tot el terme municipal (amb l'ampliació a Coves Roges, Cavalls, Pàndols, Aguilars i Argila) va passar a formar part del vedat que gestiona i administra la Societat de Caçadors, segons els permisos que concedeix el Departament d'Agricultura.

Per a totes les actuacions que hagin de realitzar, han de demanar permís al Departament d'Agricultura i Medi Ambient. Cada quatre anys, han de presentar un pla cinegètic elaborat per un biòleg on consti els tipus d'animals que es poden caçar, els períodes de caça, els repoblaments d'animals, els punts d'aigua, la sembra...

El passat 3 i 4 de gener, dotze persones equipades amb prismàtics i telescopis terrestres van fer el primer cens de la població de la cabra salvatge. Van detectar uns 140 animals per les serres de Cavalls, Pàndols, Argiles, Aguilars. En una llibreta anotaven les observacions següents: el sexe dels animals, si era femella amb cria, l'edat, el diàmetre i la llargada de les banyes, si tenien algun defecte de formació, etc. Per saber-ne l'edat i l'evolució del creixement compten els nusos o ratlles que tenen les banyes dels mascles. Si està ben alimentat la distància dels nusos serà major i, per tant, la cornamenta més gran. Així, doncs, les característiques dels exemplars depenen de l'alimentació, la cria i la qualitat de vida en general, i també des anys de seca.

Una vegada s'ha reunit tota la informació, es procedeix a la seva catalogació per punts. Segons la formació de la cornamenta, les mides de l'animal i l'edat (a partir de 10 anys puntua per determinar el tipus de medalla que els correspon). Així, doncs, segons els punts que s'han donat als animals, les peces caçades són classificades amb medalla de bronze (de 205 a 214,99 punts), medalla de plata (de 215 a 224,99) i medalla d'or (a partir de 225 punts). A més, el Departament d'Agricultura estableix les peces que es poden caçar a cada terme, a quin tipus de trofeu pertanyen (medalla d'or, plata o bronze). La Reserva Nacional de Caça determina els preus que s'han

de pagar per les peces caçades.

El 30% dels beneficis que la Societat de Caçadors obté dels caçadors forans es destina a l'Ajuntament, que a la vegada els ha de reinvertir en el territori, en forma de camins, neteja de senderes, etc. La resta és per sufragar totes les despeses ordinàries de la Societat, des de la contractació d'una assegurança per als accidents de trànsit causats pels animals, fins a la contractació de personal especialitzat per realitzar diverses tasques. El mes d'abril, la Societat de caçadors ha de presentar a l'administració la relació de totes les captures realitzades al terme durant l'any anterior.

Els animals que actualment es poden caçar al terme són: senglar, conill, llebre, perdiu, tudó, tord, garsa i rabosa. Fa poc que també es detectaren cabirols per algunes partides del terme.

Hi ha diverses formes de caça que es practiquen al terme: la batuda (utilitzada amb el senglar) que consisteix a fer-los moure del seu hàbitat perquè passin per les postures o esperes, on s'està el caçador apostat esperant la peça; el salt, que es practica quan es va caminant per fer sortir l'animal; el pas, es tracta de camuflar-se tot esperant el pas dels animals o camuflar-se en els punts de beure.

Actualment, els caçadors estan pendents de l'autorització per caçar els exemplars de cabra seleccionats amb el sistema d'acostament, que vol dir apropar-s'hi per abatre un animal en concret.

CALENDARI DE CAÇA

El 15 d'agost s'inicia la mitja veda. Es pot caçar la tórtora, el tudó, la garsa i la rabosa fins al primer diumenge de setembre.

ANIMALS	INICI	ACABAMENT
perdiu	12 d'octubre	1r diumenge de gener
tord	12 d'octubre	15 de febrer
conill	12 d'octubre	1r diumenge de febrer
Porc senglar	1r diumenge de setembre	Darrer diumenge de febrer
mascles cabra	7 de març	Segons l'evolució de la sarna
femelles cabra	12 d'octubre	31 desembre

A mitjans gener, els mitjans de comunicació es van fer ressò de l'existència de sarna entre la població de cabres de la Terra Alta. El brot detectat és d'un tipus de sarna molt virulent, anomenat sarna sarcòtica. L'any 1987 un brot d'aquesta mena va eliminar el 97 % de la població de cabra salvatge a les serres de Cazorla, Segura i les Villes, i a Andalusia. Afecta, principalment, la pell dels animals, que es deshidrata i hi forma escates i crostes considerables. Amb el temps acaba per provocar la caiguda del pèl i l'animal acaba morint. La Societat

de caçadors ja s'ha posat en contacte amb el Departament d'Agricultura per realitzar controls i detectar els animals afectats. En el cas que es detecti una afectació de més d'un 50% en el cos, se l'ha de sacrificar. Després, amb les mesures de seguretat establertes, s'espelleta i es porta la pell a analitzar. En aquests moments s'està en una primera fase de la malaltia, però d'aquí a sis o set mesos es veurà com evoluciona i si es produeixen moltes baixes, la qual cosa condicionarà l'expedició de permisos per caçar la cabra.

Mascle fotografiat a la serra de Pàndols. Fotografia cedida per Jesús Ferré Vallespi.

DE JOANS, JOSEPS I ASES, N'HI HA PER TOTES LES CASES

LORETO MEIX BOIRA

(Loreto Meix Boira, professora de Geografia-Història de l'Institut Julio Antonio de Móra d'Ebre, natural de Gandesa).

Moltes són les dites –allò que hom diu, especialment sentència, opinió- i les frases fetes – expressió, com estereotipada, d'ús corrent en la llengua- que circulen entre nosaltres. Sembla que poc a poc cada vegada en sentim menys. Se senten a dir tan poc que sovint molta gent, en concret la més jove, ja no sap què signifiquen. Entre els més menuts quan etzibes una frase feta sembla que parlis un llenguatge llunyà, foraster o simplement que vinguis d'un altre planeta.

Però les dites i les frases fetes resumeixen en unes poques paraules les actituds i les vivències de molta gent i perdre-les significa l'empobriment de la nostra llengua. Les dites són el resultat de l'experiència –*la paciència és la mare de la ciència!*- que a través de l'acumulació del saber popular ens han transmès, a base de *caure en la mateixa pedra*, els nostres avantpassats. Tot i que aquestes frases i dites que concentren la saviesa popular, nosaltres els hòmens i les dones continuem equivocant-nos, errant en les nostres eleccions i en les més petites de les decisions. Som humans!

Aquí us recordo unes quantes frases fetes que segurament heu sentit dir per la comarca i per fora, ja que moltes s'utilitzen en bona part de Catalunya.

De les poques ganes de treballar en diem de qui ho pateix que *és més dropo que la manta del pastor*. I d'aquell que se n'hi va la força per la boca *sembla que ho ha de matar tot i no res*. I d'aquell que mostra molta impaciència en diem que *no tartix*. Si parlem d'algú que és molt mal gastador exclamem que *té la butxaca foradada* o bé que *estira més el braç que la màniga*.

I quan fa molta calor exclamem *fa un sol que bada les pedres!* Quan alguna persona s'enfada molt el definim amb la frase: *S'ha posat a les tres pedretes*. Les tres pedretes són, ni més ni menys, les tres pedretes del foc a terra. Si t'enfades amb

algú sempre et queda el recurs d'*enviar-lo a escaparrar*, que significa enviar-lo a mal viatge o desentendre-se'n.

Em dona més faena que una unça de puces és una frase que més val no pronunciar davant la gent més jove si és que no vols tenir una *faenada*. Les puces ja no són el que eren i d'alguna manera tampoc en dominen el significat de la forma que ho fèiem nosaltres o, millor dit, els nostres avantpassats. I no parlem de les unces, una unitat de pes en desús que equival a 33 g.

Respecte a la família, si algú en malparla de la teua te sap mal: la frase feta que s'ajusta molt aquest sentiment és la que resa *dels teus en vols dir però no en vols sentir*. De la semblança entre pares i fills hi ha aquella dita que fa *els testos se pareixen a les olles*. *Parla del gos, amenix lo totxo* –prepara el bastó- és la frase que es deia quan parlaves d'algú i es presentava de cop i volta. *Xiular les orelles* és una expressió que s'utilitza quan algú parla malament d'un altre. *Qui amb 'críos' se gita cagat s'aixeca*, és una expressió utilitzada entre nosaltres referint-se a què amb los xiquets ja se sap... de vegades en surts mal parat.

Quant a la simpatia, si falta, es diu *sembla que li deguin i no li paguin* i si el geni és difícil en diuen que *és de mala raça*. Si per el contrari parlem d'una bellíssima persona diem que *és un trosset de pa beneït* o que *és de bona pasta*. *Té més cuento que Calleja*, és una frase que a més de contenir un castellanisme, té un bon missatge per aquell que sap sortir-se'n sempre amb la seva o ho intenta.

Si una persona es posa en un tema que no domina o li ve gran en diem que *es posa en una camisa d'onze bares*. Si no és gaire intel·ligent o no capta les coses es diu que *no hi veu més enllà del nas*. També se sent dir que *és més curt que el dia de Sant Tomàs* o *d'allà on no n'hi ha no en pot rajar* o simplement que *és curt de gambals*.

Si a la vista ens referim en diem que *no hi veu tres en un burro*. Si el que li manca és la sinceritat es diu que *s'agafa més de pressa un mentider que un coixo*.

Respecte al treball o a l'espavilar-se a la vida diem *gos fart no çaça*. Pel que fa a

les males accions, i no tant en les bones, és molt usual i molt certa la frase que diu *tal faràs, tal trobaràs*. També és freqüent la dita *per collir primer s'ha de sembrar*.

Del món del camp un proverbi relacionat amb la collita és el següent: *per santa Magdalena l'avellana és plena*. Santa Magdalena se celebra el dia 22 de juliol i significa que el fruit ja està ple, encara que no està per collir.

Pel que fa al menjar hi ha la dita que resa *qui no menja caragols per sant Joan no té diners en tot l'any* o la que diu *gallina vella fa bon caldo* tot i que aquesta té un sentit figurat. No falta qui es queixa del que costa el pa de cada dia i exclama *per la comuna se'n va una fortuna!* I d'aquell que no creix ni minva se'n diu *ni creix ni meix*.

Altres locucions interessants són *qui espera, desespera, qui la fa, la paga, qui mal no fa, mal no pensa* i *qui té boca, s'equivoca*. *Fer Pasqua ans de Rams* és deia quan una parella es quedava embarrassada sent solters.

Si una persona actua com si tot estigués decidit es pot sentir *fa com si tot estés fet i pastat*. Si actua d'una manera diferent de la que en realitat porta a la pràctica se li diu *es predica amb l'exemple*. I si no se sap estar quiet en un lloc se li diu que *és un cul de mal asiento*.

Aquí us apunto uns quants automatismes verbals que sovint es diuen als xiquets.

- Què hem de fer?
- Vendre la casa i anar de lloguer.

- ...Bacallà?
- Va callar i no va dir res!

- Ah!
- El ruc de casa també ho fa.

- ... Plata
- De la que caga la rata.

- Què em poso?
- La pell del revés.

Tot plegat una colla de dites i frases fetes que si no voleu perdre massa el temps, és millor que us les estalvieu però si, per contra, voleu passar un bon ratet podeu continuar cercant per allargar la llista.

LA FIRA PINELLART

ASSOCIACIÓ PINELLART

Des de fa vuit anys, el segon cap de setmana de juny (enguany els dies 13 i 14), el Pinell de Brai s'endinsa en el món de l'artesanía a través de la fira Pinellart. La característica principal d'esta fira és el seu monogràfic, que any rere any varia per poder oferir una visió àmplia dels diferents oficis artesans que continuen vius al nostre país. Les diferents edicions de Pinellart (cistelleria, ceràmica, tèxtil, pell, fusta, ferro i vidre) ens han portat a escollir la pedra com a fil conductor en esta edició del 2015, amb el lema "Piquem pedra".

A Pinellart, però, no només hi haurà artesans relacionats amb la pedra, sinó que també comptarem amb la demostració de diversos oficis tradicionals de les Terres de l'Ebre i de Catalunya. Per això la fira tindrà una secció formada pel monogràfic, amb la pedra com a fil conductor, i una part de parades que dona la possibilitat d'exposar i vendre les seues creacions a tots els artesans i artesanes que disposen d'acreditació.

Si mirem enrere, la idea de la fira va anar prenent cos entre un grup d'artesans i artesanes del Pinell i va concretar-se, com hem dit més amunt, ja fa vuit anys. D'aquella data ençà, aquell grup local d'artesans s'ha anat ampliant al mateix temps que la fira s'ha consolidat. Avui dia el Pinell compta amb un nodrit grup de persones que treballen diferents materials per convertir-los en artesanía: un canyisser, un ceramista, un artesà del cuir, cabassaires, un joier i bastoner, artesanes de la cosmètica natural, artesanes de tèxtil i de la bijuteria, etc. Totes estes persones aporten identitat amb el seu treball, ja que recuperen i donen vida als oficis que s'havien fet al Pinell des de temps remots. A més a més, en les quatre darreres edicions, Pinellart permet tastar tots els vins i productes d'artesanía alimentària elaborats al Pinell, amb la participació dels cellers i forns locals. La fira és organitzada per les diferents associacions del poble, el Grup Local d'Artesans i l'Ajuntament, amb una vocació clara de dinamitzar l'economia i la cultura del Pinell i de les Terres de l'Ebre, a través de la potenciació del comerç artesà de proximitat i de la demostració in situ d'oficis. L'organització de la fira treballa a més a més amb la voluntat de vetlar per la qualitat artesana de tots els productes que es poden trobar en cada edició, cosa que ha col·locat Pinellart en un lloc destacat dins del panorama firal català.

VIII Fira d'Artesania PINELL DE BRAI 13 -14 de juny de 2015

PINELLART, PIQUEM PEDRA

Destaca com una peculiaritat de Pinellart l'elaboració d'una peça gegant en cada edició. Esta peça també és confeccionada artesanalment i fa referència al tema del monogràfic. Este 2015 s'elaborarà la corresponent creació en pedra, que s'anunciarà durant la inauguració d'enguany, alhora que es donarà a conèixer la peça elaborada en vidre de l'any passat.

Finalment per ajudar a crear l'ambient de fira, gaudirem de diverses actuacions que amenitzaran l'ambient els dies de la fira. Si necessiteu alguna informació més concreta que tinguem a la nostra disposició, podeu a contactar amb nosaltres a :

infopinellart@gmail.com o visitar la nostra pàgina web: www.pinellart.cat

Moltes gràcies pel vostre interès.
Associació Pinellart
El Pinell de Brai, Terres de l'Ebre

ABASTAMENT D'AIGUA AL PINELL

Fa tres anys, al Fatumer núm. 63 explicava el projecte de l'Agència Catalana de l'Aigua sobre el "Projecte d'Obra per a la construcció de captació a la zona del Mas de Moteller i conduccions associades per a l'abastament del Pinell de Brai", obra relacionada amb l'extracció dels llocs tòxics del pantà de Flix. Les obres de Flix es van iniciar i continuen, però fins el 20 de gener d'aquest any no van començar els treballs al Pinell.

Aquestes són les característiques del pou que s'ha obert al Mas de Moteller de Roman:

Profunditat: 451 m.

Diàmetre de perforació: de 0 a 180 metres: 316 mm, i de 180 a 451m: 254 mm.

Encanonat de 0 a 180 m amb canonada cega de 260 mm xapa de 6 mm de gruix.

L'aigua apareix a la perforació als 198 m de profunditat, amb més aportacions entre 204 i 221 metres.

Les característiques de l'aigua del subsòl són: aigua bicarbonatada càlcica amb conductivitat de 630 mS/cm i 143 mg de sulfats. La concentració de nitrats és baixa: 8,6 mg/L, però estan presents. El **cabal** que proporciona és: 8,9 L/s, òptim d'explotació.

Ara cal eixamplar el sondeig d'investigació per convertir-lo en un pou d'explotació i les obres de canalització, que ja han començat, des del pou fins als dipòsits del coll de les Raboses. Es preveu que el projecte estigui finalitzat en sis mesos, tot i que el subministrament elèctric pot ser més lent.

Obres per la conducció de l'aigua del Mas de Moteller.

CALÇOTADA POPULAR

Calçotada popular celebrada el diumenge 22 a l'interior del pavelló, a causa de la llevantada.

DENEGAT L'ABOCADOR

DIARI DE TARRAGONA. 05/02/15. ACN

Urbanisme tomba definitivament l'abocador de residus industrials del Pinell de Brai

La Comissió d'Urbanisme de les Terres de l'Ebre denega el pla especial que havia de permetre la instal·lació

La Comissió d'Urbanisme de les Terres de l'Ebre (CUTE) ha tombat definitivament el Pla especial del dipòsit controlat de residus que es volia fer al Pinell de Brai (Terra Alta). Després que la CUTE iniciés la tramitació de l'instrument urbanístic necessari per permetre la instal·lació, aquest dijous, en la reunió de la CUTE celebrada a Móra d'Ebre s'ha denegat el Pla especial. La denegació s'ha fet en base, sobretot, a l'informe desfavorable de l'Agència de Residus de Catalunya (ARC) que no preveia aquest abocador en la planificació del Govern. Davant d'aquest informe, Urbanisme ha decidit no donar resposta a les diverses al·legacions que havia rebut contra el projecte.

NEVADA AL POBLE

El darrer 4 de febrer va caure una suau nevada pel terme, més important a les serres de Pàndols i Cavalls, igualment que a tota la comarca i part de Catalunya. La darrera nevada va ser també el 23 de febrer de 2013.

Vista de la serra de Cavalls nevada.

IMPACTES VISUALS

Objectes abandonats als bancals, a la vora dels camins.

ELS QUINTOS DE 2015

Quintos 2015, d'esquerra a dreta i de dalt a baix.

1. Damià Vallespí Alcon, del Vaquer
2. Carles Llarch Clua, de Senéssio
3. Jordi Serres Gabarrí, de la Sussanna
4. Laia de la Fuente Valera, de la Teresa de Bernabé
5. Sussanna Fabregat Serres, de Trapa
6. Marina Faneca Pallerès, de l'Amàlia
7. Maria Serres Burgueño, de Llafega
8. Júlia Borràs Serres, de la Patica
9. Adrià de la Fuente Vallespí, de la Loren.

Els quintos 2015, el dia de Sant Antoni

BARRANCADA

Barrancada del dia 23 de març, després de 4 dies de llevantada.

UN CENTENARI AL POBLE

Francisco Serres Sabaté, Macari, que el dia 11 de març va complir 100 anys.

RECUPERACIÓ DE L'EMPEDRAT DEL CARRER DEL FORN

Les obres al c. del Forn permeten recuperar part de l'antic empedrat.

CARNESTOLTES

2015

EN DEFENSA DE LA FILOSOFIA

GESSAMÍ OLESA SANCHO

La filosofia, allò que desperta el pensament, allò que mou l'acció.

Un professor meu sempre deia que la filosofia és la gran interrogació que es troba a l'inici de totes les disciplines; neix d'aquesta manera, però és això actual? Quin lloc ocupa la filosofia en la nostra societat?

Actualment el món en el qual vivim va en una direcció concreta: potenciar tot allò que dóna un benefici econòmic a curt termini. La filosofia és per tant, dins d'aquest sistema, un malbaratament, ja que no dóna un rendiment que es pugui demostrar amb xifres. I si a més es relaciona la filosofia amb què no té res a veure amb la realitat i que només està dedicada a uns quants el resultat és que estem fent allò que el sistema vol: que no ens qüestionéssim les coses.

En altres paraules, aquesta visió no afavoreix que es vegi la realitat de la filosofia: que és la reflexió, i la reflexió no és una cosa exclusiva d'un conjunt de persones sinó que és un tret característic de l'espècie humana. De fet la filosofia té a veure molt més del que ens pensem amb el món quotidià que vivim: intervé en l'ètica dels hospitals, en les teories polítiques actuals, en el desenvolupament dels valors d'una civilització, és constitutiva de la cultura, en l'art com a experiència de l'individu, en els límits del que coneixem i no podem conèixer (filosofia de la ment, epistemologia, metafísica), en la correcció dels arguments que algú està defensant, per exemple els d'un representant polític quan parla.

Llavors, què és filosofia?

La filosofia neix el segle IV A.C a la Jònia, actual regió de Turquia, per situar-nos. No neix amb una intencionalitat, sinó que és tracta de l'evolució del pensament humà, hi ha diversos factors de caire circumstancial que influeixen. Les cultures de l'època antiga (Xina, Grècia...) ja no es conformen amb mites que parlen d'éssers irreals, volen respostes coherents i racionals, d'aquí l'anomenat pas del mite al logos (raó). La filosofia prové de la paraula grega 'filos' que significa 'amor' i de la paraula 'sofia' que significa 'saber', per tant és el que anomenen 'amor a la saviesa'.

Finalment voldria afegir que la filosofia fa preguntes, es qüestiona les coses i per tant, incita al pensament crític. Es qüestiona coses com: Qui sóc? Sóc jo o som vosaltres? Què significa la llibertat? Com volem viure? Com volem morir? Com hem arribat fins aquí? Ens podem preguntar si és útil, i podem dir tranquil·lament que no, que no és útil per a un món que només centra l'atenció cap al benefici econòmic i no cap al creixement personal de cada individu; i això representa dir que no estem d'acord amb aquest model. Tot i que algunes perspectives la volen reduir a un saber abstracte la necessitem per a avançar i posar rumb en un món tant globalitzat. La filosofia és com una brúixola que fa possible que tinguem preguntes i desig de saber, és una interrogació reflexiva constant que promou l'esperit crític.

EL CONTRACTE CONDUCTUAL

LAURA VALLESPÍ MARTÍ

El Contracte conductual és una eina que es pot utilitzar tan a casa com a l'escola. És millor utilitzar-la amb infants majors de 9 anys, ja que poden entendre millor què és un contracte. Aquest document té les mateixes parts que si realitzéssim un contracte de feina.

Primerament, s'ha d'acordar amb l'infant quines conductes es volen millorar. Els acords sempre han de ser pocs, curts i concrets, i sempre que es pugui que estiguin redactats de forma positiva, és a dir, evitant la partícula NO. D'altra banda, els acords han de ser fites que poc a poc l'infant pugui aconseguir, no un fet irreal o que li pugui costar massa, ja que d'aquesta manera el contracte perd credibilitat.

Un cop acordades amb l'infant les fites a assolir, s'ha d'explicar cada una de les parts del contracte. Per una banda, hi haurà el nom de la persona afectada i el de l'adult o adults que fan el seguiment.

A continuació, es posaran els acords que es creguin convenients amb la temporalització que es cregui oportuna pel seu assoliment, ja que aquest contracte s'haurà de revisar cada cert temps: una setmana, un mes...

És bo que l'infant pugui anar parlant sobre el contracte, expressant els canvis que vagi notant o el seu estat emocional. Després, s'haurà d'exposar què passarà en cas de compliment del contracte, és a dir, què podrà aconseguir o obtenir l'infant en cas que la o les conductes vagin millorant. Com també, què passarà en cas que el contracte no es compleixi, ja que se li pot treure quelcom que a ell o ella li agradi.

Finalment, el contracte se signarà per les dues parts implicades. L'infant i el o els adults. En cas que es faci a casa, és millor que ho signin els dos tutors legals, ja que d'aquesta manera no es desautoritzaran ni un ni l'altre davant l'infant.

PER UNA INDEPENDÈNCIA QUE MEREIXI TAL NOM

ÀXEL ALTADILL ROSSELLÓ

Ja ha plogut molt des del referèndum del 9N i sembla que el procés independentista hagi caigut en un desànim general, la gent ja no en parla com abans, ja no apareix als mitjans i no se sap que passarà en un futur pròxim.

Per tant, des del meu punt de vista és important buscar els motius d'aquesta situació. De totes maneres, des d'un article d'aquesta extensió no és pot fer un anàlisi molt profund, però si donar una explicació general sobre el que ha passat.

Hem vist com un procés nascut al carrer, amb la consulta independentista iniciada a Arenys de Munt l'any 2009 i posteriorment realitzada a una gran part de municipis catalans, acompanyat amb demostracions de força espectaculars: la manifestació de l'onze de setembre de 2012 que va aplegar un milió i mig de persones, la Via Catalana que va recórrer tota Catalunya, i la V que va omplir tota la Diagonal i la Gran Via de Barcelona. Finalment el referèndum del 9N ha acabat amb una situació incertesa que no sabem cap on desembocarà.

Ara bé, com a conseqüència de les contínues discussions entre els partits polítics sobre quina decisió seria més beneficiosa per a ells, si fer una llista única o llistes separades, responent als interessos electorals, tractant de guanyar més diputats, el procés ha quedat en una situació bastant fràgil.

Des del primer moment s'ha vist com els partits polítics que més s'han implicat en el procés – CiU, Esquerra, ICV-EUiA i la CUP – han fet malabarismes per tal que no se'ls emportés la voluntat del carrer. Durant el desembre del 2013, quan es va ficar data a la consulta, tots els partits sabien que aquesta seria impossible de realitzar si no desobeïen al Govern espanyol i al Tribunal Constitucional. Però perquè van seguir els partits polítics amb l'engany, dient que la consulta es faria, si des de bon començament sabien que no estaven disposats a desobeir? Doncs perquè en tot moment han anteposat els seus interessos als de la gent, en tot moment han anteposat tenir bons resultats a les eleccions i cadires al Parlament a les demandes de la majoria i perquè els polítics, en qualsevol cas, el que volen és mantenir els seus privilegis.

Han enganyat a la gent convertint la consulta en una simple enquesta. Tot i que, unes setmanes abans una gran majoria estava demanant la desobediència, disposada a sortir al carrer, malgrat la prohibició del Tribunal Constitucional i que el Govern espanyol hagués tret a les forces d'ordre, ells van desobeir la voluntat popular.

Si ells representen la voluntat del poble com és que les classes populars demanaven una cosa i ells en feien una altra? Doncs perquè han entès que el procés com entenen la política, com un joc de trileros, on decideixen una cosa però transmeten que n'han fet una altra i on sempre perdem els mateixos, els treballadors i treballadores. La voluntat de la gent no és la seua propietat, ni que tinguin els seus vots.

Des del meu punt de vista, la reflexió que emana de tot això és que una vegada més els polítics ens han enganyat, i quan dic polítics hem refereixo a tots. Hem vist com la CUP, el partit que en teoria era l'altaveu dels moviments socials al parlament, ha

servit de muleta a Mas durant el procés, ha estat la veu crítica però ha acabat acceptant les decisions polítiques del president d'un partit immers en la corrupció i amb la seu embargada. Hem passat de la frase de David Fernández de "La diferència entre CiU i la CUP és la mateixa que entre la duquessa de Alba i un jornalero" a la fraternal abraçada del 9 de novembre, demostrant que no és una qüestió de bons polítics i mals polítics, de polítics honrats i polítics corruptes, de polítics de texans i botes i polítics tratge i corbata, de polítics d'esquerres i polítics de dretes. La qüestió és que els polítics una vegada més no han representat els interessos de la gent.

Ens semblaria impensable que un amic ens prometés una cosa, ens enganyés i tot seguis igual. Potser ha arribat el moment de plantejar-nos perquè seguim confiant en ells, i no en nosaltres. Que quan ells fiquen el nas en els nostres assumptes no és perquè els interessi, sinó perquè així poden treure vots. Potser ha arribat el moment de començar a pensar que no és que no en sàpiguen sinó que no tenen els mateixos interessos que nosaltres. La independència que ells ens volen vendre és la del que tot canviï per a que tot segueixi igual. Els interessos de polítics, banquers i empresaris no són els mateixos que els de totes les persones que estem sofrint en les nostres carns les misèries de capitalisme. El dret a decidir no és allò que els polítics ens puguin donar puntualment sinó, que nosaltres, els oprimits de tot tipus, hem d'aconseguir lluitant i desobeint les injustícies dia a dia, el dret a decidir sobre tots els àmbits de la nostra vida no ens el poden donar, l'hem de prendre.

El procés tornarà a suposar un punt d'inflexió quan aquest torni al carrer, quan estigui pilotat per les classes populars, quan sigui una lluita per la dignitat de tots i totes. Necessitem omplir els carrers i places, demostrar que no és una lluita entre algú de la Terra Alta i algú del Matarranya sinó una lluita contra la casta que ens fa la vida impossible per viure com a reis.

Perquè per a nosaltres la independència no és que la teva hipoteca sigui de Catalunya Caixa enlloc del Banc Santander, independència és tenir casa. Perquè independència no és que un bisbe català et digui que no pots avortar enlloc que t'ho digui un bisbe espanyol, independència és que les dones puguin decidir sobre el seu cos. Independència no és que a la feina t'exploti una empresa catalana enlloc d'una espanyola, independència que ningú s'enriqueixi del teu treball. Independència no és que la gent jove no pugui estudiar a les universitats catalanes per l'alt cost de les matricules enlloc de les universitats espanyoles, independència és poder estudiar. Independència no és ficar una frontera entre Caseres i Calaceit, independència és col·laborar lliurement.

Per això, des del meu punt de vista hem de rebutjar el seu projecte d'una Catalunya on l'únic que canviï sigui que les decisions enlloc de prendre's a Madrid es prenguin a Barcelona. Som les classes populars i hem de combatre igualment les èlits vinguin d'on vinguin, perquè volem una Catalunya sense opressions de classe, gènere, llengua i cultura, volem la ruptura amb l'Estat Espanyol i amb un hipotètic Estat Català, no volem explotadors, siguin espanyols o catalans. Si lluiten per una independència que aquesta mereixi tal nom.

EL BRUXISME

LAIA GARCIA BORRULL

El bruxisme és l'hàbit involuntari, i sovint inconscient, de grinyolar les dents (fregant-se de darrere cap a davant, un sobre un altre) o d'estrènyer-los fortament podent arribar a provocar destrucció dental. Pot aparèixer a qualsevol edat, encara que sol ser més comuna en l'edat adulta.

SÍMPTOMES

Les persones poden estrènyer i grinyolar les dents sense ser conscients d'això, tant durant l'activitat diürna com en la nocturna (causant freqüentment sorolls que poden molestar a la parella). Encara que és un trastorn freqüent i molt comú, solament en alguns casos causa veritables problemes. La major part dels afectats no perceben els símptomes (ocorre de forma inconscient durant la fase de somni nocturn). La simptomatologia més evident es troba, sobretot, quan l'estrès diari supera un punt límit i origina símptomes manifestos.

El fet que el bruxisme causi problemes pot dependre de diversos factors; entre ells:

1. El grau d'estrès
2. Quant temps i amb quina força s'estrenyen i grinyolen les dents
3. Si hi ha mala oclusió (superfície de masticació de les dents molars)
4. La capacitat de relaxar-se
5. Els hàbits al dormir

Encara que no hi ha una causa única, el bruxisme sol aparèixer freqüentment associat a l'estrès emocional diari (es processa durant el somni). També s'apunten com altres causes, l'ansietat, el ressentiment, la ira, la frustració, l'excés de competitivitat i, en algunes ocasions, es deu a una mala oclusió dentària.

Hi ha solucions: opcions de tractament

Els objectius del tractament són reduir el dolor, prevenir el dany dental permanent i disminuir el grinyolament de les dents. Les mandíbules han d'estar en una situació relaxada, sense contacte entre elles (solament per a masticació).

- Fèrula de descàrrega oclusal:

La fèrula és una aparell de plàstic dur removable (que es pot extreure), que s'ajusta a les dents d'una de les dues arcades, per evitar que entrin en contacte les dents. Les fèrules disminueixen el bruxisme i les molèsties que provoca i prevé que causi majors desgastos. El dentista realitza l'ajust oclusal i fèrules de descàrrega especials per protegir les dents de la pressió, evitant que es desgastin i per protegir/relaxar l'articulació tempo-

romandibular proporcionant un tancament òptim entre les dues arcades.

-Relació de la musculatura de masticació:

Els exercicis fisioterapèutics, el tractament amb calor i ultrasons i els massatges contribueixen a relaxar la musculatura de masticació. Existeixen igualment exercicis fisioterapèutics que ajuden a relaxar la musculatura de masticació. Aquest tractament no evita el bruxisme, ni assegura l'eliminació de la tensió muscular o de les molèsties derivades de la disfunció articular craneomandibular, però alleujarà els possibles dolors musculars o protegirà les seves dents.

-Tractament psicològic:

Si l'estrès emocional i l'ansietat són les causes més probables de bruxisme, acudir a un terapeuta per solucionar els seus trastorns psicològics és el més eficaç. Canviar l'estil de vida del pacient, aprendre tècniques de relaxació muscular, ioga o fer esport ajuden a suportar l'estrès de manera més tranquil·la. S'aconsella establir hàbits per aconseguir dormir millor com dutxar-se abans de dormir, no fer exercici abans d'anar al llit o evitar el cafè i l'alcohol abans d'anar a dormir.

-Tractament farmacològic

Alguns fàrmacs poden ajudar a controlar o minimitzar els símptomes de la malaltia, com els relaxants musculars, les benzodiazepines i analgèsics (ibuprofè). Qualsevol d'ells ha d'estar prescrit per metge de capçalera.

-Altres mesures:

La rehabilitació oral i, per als casos més severos, la intervenció quirúrgica de l'articulació temporomandibular poden ser útils en alguns casos.

10 SÍMPTOMES D'ALARMA

1. Si el bruxisme és lleu, es genera desgast en l'esmalt de les dents, donant una aparença plana a les puntes de les dents i erosions.
2. Hipersensibilitat dental.
3. Fractura longitudinal de les dents (ocasionalment) i pèrdua dentària.
4. Tensió en els músculs de la masticació de la cara i limitació de l'obertura de la boca (especialment en el matí) per augment musculatura de la masticació i sobrecàrrega perllongada de l'articulació temporomandibular (ATM) apareix dolor i alteració de la funció de l'ATM.
5. Dolor d'oïda (que es percep en l'oïda però ocorre en l'ATM)
6. Dolor de coll i de tot el cap i, en ocasions, pot estendre també a clatell i espatlles.
7. Augment en la mobilitat dentària.

8. Problemes estètics, retracció de genives.
9. Ansietat, estrès, tensió i depressió.
10. Insomni.

CONSELLS BÀSICS PER EVITAR EL DOLOR

Seguint unes senzilles mesures de cures personals és possible alleujar el dolor freqüentment associat al bruxisme:

- Aplicar calor en els músculs de la mandíbula inflamats.
- Fer una dieta tova i no mastegar xiclet.
- Evitar obrir molt la boca per menjar, evitar entrepans gruixuts, pomes...
- Dormir relaxadament.
- Realitzar exercicis d'estirament fisioterapèutics.
- Massatges en els músculs del coll, espatlles i cara.
- Relaxar els músculs facials durant tot el dia (no tocar les dents

de dalt amb els de a baix, no tenir els músculs de la cara tants).

· Disminuir l'estrès diari i realitzar tècniques de relaxació.

CLÀUSULES ABUSIVES

JOSEP RAMON CLUA. TÈCNIC EN CONSUM

Les condicions generals de la contractació són les clàusules que regulen els contractes d'adhesió. Els contractes d'adhesió són els contractes que inclouen clàusules que han estat redactades per una sola de les parts de manera que l'altra part només es limita a acceptar o bé a refusar tot el contingut del contracte. Aquests contractes d'adhesió estan molt presents a la nostra vida quotidiana atès que ho són els contractes de subministrament de serveis bàsics (l'aigua, el gas, l'energia elèctrica, la telefonia fixa i mòbil, Internet, els d'assegurances, els de transports, els contractes amb entitats financeres...) i els de tracte continuat (manteniment d'ascensors, arrendaments d'immobles...). En aquesta mena de contractes, les clàusules les redacta una de les parts – l'empresari o empresària – sense que hi intervingui en la seva redacció l'altra part, és a dir, la persona consumidora.

Molt cops l'empresari o empresària introdueix dins del contingut de les clàusules determinats aspectes que el beneficien directament i que, per tant, perjudiquen o manlleven drets a les persones consumidores. Precisament, totes aquelles clàusules en les quals hi ha aquest desequilibri entre la persona consumidora i l'empresari o empresària tenen la condició de clàusules abusives.

Abans de contractar, les persones consumidores tenen dret que se'ls lliuri, amb un temps suficient i raonable perquè en puguin prendre coneixement, un model de contracte amb les condicions generals que s'hi contenen.

A més, si el contracte es formalitza a distància (per exemple, per telèfon o per Internet), l'empresari o empresària ha de facilitar a la persona consumidora que ho sol·liciti, per escrit o en suport durador (per exemple, un correu electrònic), una còpia de les condicions generals que regeixen el contracte.

Les clàusules abusives són nul·les de ple dret i es tenen per no posades. La persona consumidora es pot dirigir a l'Administració de consum per fer-los conèixer l'existència d'eventuals clàusules abusives als contractes. En aquest sentit, l'Administració de consum té competències per poder tramitar expedients administratius sancionadors contra les empreses que hagin incorporat clàusules abusives als contractes. No obstant, l'Administració de consum no pot, en cap cas, declarar inaplicable una clàusula abusiva d'un contracte formalitzat entre un empresari/ària i una persona consumidora atès que aquesta potestat correspon exclusivament als jutjats i tribunals.

A més, cal recordar que la nul·litat d'una clàusula o clàusules no implica necessàriament la nul·litat del contracte el qual continua essent vàlid i eficaç.

**agència catalana
del consum**

ACTA SESSIÓ ORDINÀRIA 4-11-14

Membres absents: Marc Martínez Aroca (PM) i Laura Vallespí Martí (CIU).

- S'ACORDA, per unanimitat, aprovar l'expedient de contractació, plec de clàusules administratives particulars i el plec de prescripcions tècniques, mitjançant procediment negociat sense publicitat, tramitació urgent, despesa anticipada, despesa plurianual anys 2014-15 (186.890,16 €), per a l'obra "Pavimentació i serveis dels carrers Barreres i Castell" (PUOSC 2011/1046). Aprovar, models 1-2 del pla PUOSC 2011, d'acceptació ajudes i normativa, direcció d'obra, de l'actuació descrita. Aprovar ratificar decret d'alcaldia, en que s'acorda renunciar a subvenció de Diputació per adquisició d'un tractor, però condicionat alhora a tornar a demanar subvenció a Diputació pel mateix objecte, en aquest cas un tractor de segona mà, amb el canvi de reducció de pressupost de 14.000 €, i demanant mantenir igual subvenció de 12.000 €.

Informació d'alcaldia

Informa s'ha cobrat subvenció del pla FEDER de la "Pianola". Amb aquests diners s'ha amortitzat la pòlissa del banc Sabadell, 40.000 €, i s'ha pagat factures.

Informa de la resolució del TC respecte al procés del 9 novembre i actes posteriors.

Informa que el 9 de novembre s'organitza la 1ª Cursa dels biberons al poble, entre diverses entitats i l'Ajuntament hi col·labora. Informa que el 15-11-14 ens visitarà el representant d'UGT per reposar placa commemorativa a la Punta Alta, a la cota 705.

Des de fa unes setmanes ja es troba operatiu el safareig de la font de la teula.

Precs i preguntes

El regidor Segura (CIU) manifesta que es va dir que quan arribessin els diners de l'altra subvenció del pla FEDER s'anul·laria un préstec. Encara queda un préstec de 90.000 €. Pregunta si ho pensen cancel·lar. L'alcalde respon que ja s'ha cancel·lat la pòlissa a curt termini del banc Sabadell, 40.000 €. S'ho miraran a nivell de la tresoreria existent i analitzaran les diferents situacions segons els interessos que es paguen de cada préstec, ja que encara la Generalitat endeuta molts diners.

El regidor Segura manifesta que el camí dels Prats es troba en un estat molt dolent. A veure si pot anar-hi la brigada a fer una repassada abans que comenci l'oliva. El regidor Vallespí (PM) respon que ja ho dirà a la brigada.

El regidor Pallarés (CIU) manifesta que el tub del Broi es troba descobert.

ACTA SESSIÓ ORDINÀRIA 26-11-14

- S'ACORDA, per unanimitat, adjudicar a l'empresa Obres Fab SL. el contracte d'obres de Pavimentació i reposició dels serveis c/ Barreres i c/ Castell, per procediment negociat sense publicitat i tramitació urgent, d'acord amb l'oferta presentada i el plec de clàusules administratives particulars aprovat en sessió plenària de 04-11-14. Disposar la despesa amb càrrec a la partida 150-60023, del pressupost vigent de despeses i de l'any 2015, atès el caràcter plurianual d'aquesta actuació. Aprovar autoritzar la cessió de contracte efectuada per l'empresa Agbrel Promotora SL del contracte d'obres Nova instal·lació de xarxa per dotació de gas propà comercial al carrers del nucli urbà a favor de l'empresa obres Fab SL.
- S'ACORDA, per 5 vots a favor (4 CIU i 1 ERC) i 4 en contra (PM), reprovar la gestió de l'alcalde al capdavant de l'Ajuntament, en no complir ni deixar complir els mandats de ple de 10/12/13 i de 25/07/14, referent a la col·locació de banderes independentistes a diferents llocs públics i propietat de l'Ajuntament.

Informació d'alcaldia

L'alcalde informa que l'associació AMI i l'ACM ha tramés escrit referent al 9 de novembre per tenir el recolzament de tots els regidors i fer denúncia a nivell internacional.

Precs i preguntes

El regidor Pallarés manifesta que al camp de futbol, en la zona on hi ha el transformador, hi ha una rasa que està bastant malament. Caldria que fessin un escrit a Fecsa. El tub de broi està descobert al final de la costa. Està molt malament. Cal arreglar-lo. L'alcalde manifesta que es mira de tirar una hormigonada. El regidor Pallarés manifesta que no cal formigó, això amb pedres s'arregla.

El regidor Faneca (ERC) pregunta si respecte a la font del mercat s'ha pres alguna mesura respecte als paradistes, la gent es queixa que són 24 hores sense aigua. Aquesta falta d'aigua la paga tot el veïnat.

L'alcalde manifesta que es vol evitar que paradistes que venen a fer nit al poble facin mal ús de la font. Hi ha queixes veïnals. Avisaran als mossos quan no es faci ús adequat, ja que els paradistes no fan cas dels avisos que els han fet. Hi ha 2 o 3 que no tenen les coses fiscals al dia i se'ls ha demanat que no vinguin

més i la propera vegada hauran d'avisar als mossos.

El regidor Faneca manifesta que a finals d'any una persona del servei de neteja municipal es jubila. Pregunta com es troba el tema de la nova contractació. L'alcalde manifesta que en el seu moment ja s'ha analitzarà si cal contractar o no a una nova persona. Seguiran el procediment legal.

ACTA SESSIÓ ORDINÀRIA 30-1-15

- S'ACORDA, per unanimitat, aprovar conveni de col·laboració entre l'Associació de Municipis Catalans per a la recollida selectiva porta a porta i l'Ajuntament per la subscripció d'un acord marc per al subministrament de bosses i fundes compostables. Aprovar la proposta de modificació dels estatuts del Consorci local Localret, acordada per l'Assemblea General d'aquest Consorci en sessió plenària de 27-11-14. Aprovar demanar a Diputació i Servei d'Ocupació de la Generalitat la realització d'un pla d'ocupació pel condicionament dels espais forestals afectats per l'incendi de la serra de Cavalls i Pàndols, en el marc del pla de foment de l'ocupació 2014-15 i aprovar el conveni corresponent. Aprovar proposta de conveni per al funcionament de l'Escola de Música. Aprovar proposta de moció remesa per la FMC i ACM, als ajuntaments catalans per impulsar les polítiques de sensibilització per desmuntar rumors enfront la diversitat i en pro de la convivència en Catalunya. Aprovar moció presentada pel grup CIU, demanant al ple el compliment de la legalitat consistent en adoptar els acords oportuns per executar les resolucions judicials dictades la present legislatura i pendents d'execució. Aprovar, donar-se per assabentat de la reincorporació de la secretaria titular del jutjat de pau, Eladia Borràs Arnal, al seu lloc de treball.
- S'ACORDA, per 4 vots a favor (PM) i 5 abstencions (4 CIU i 1 no adscrit) aprovar modificació núm.1/2015, del pressupost prorrogat per generació de crèdits/ transferències de crèdit entre partides de despesa.
- Es dona per assabentat de l'escrit presentat pel regidor Aleix Faneca Tramunt en que comunica que deixa de pertànyer al grup ERC i passa a formar part del grup no adscrits. Contingut de la sentència núm. 179/2014, dictada al jutjat contenciós administratiu núm. 1, de Tarragona, procediment núm. 358/2014 .
- S'ACORDA, per 5 vots a favor (4 CIU i 1 no adscrit) i 4 en contra (PM) moció per a demanar explicacions per no complir acords de ple.

- S'ACORDA moció per a demanar explicacions per fets ocorreguts a les piscines municipals. Moció per a demanar explicacions de les assegurances de l'Ajuntament. Moció per a demanar explicacions de comptabilitat. Moció per a demanar que la font del mercadet no estigui tant de temps tancada. Moció per a demanar explicacions per la no convocatòria de plens. Moció per a demanar explicacions del criteri seguit al prohibir pregons.
- S'ACORDA , per 8 vots a favor (1 no adscrits , 4 CIU i 3 PM) i 1 abstenció (regidor Marc Martinez PM), moció per a que l'Ajuntament planti una estelada en un lloc ben visible.

Donar compte d'extractes bancaris i relació de factures per pagar (28-1-15)

- Despeses: Factures 2013 pendents pagament fora poble: 3.174,46 €. Factures 2014 pendents pagament veïns poble: 20.385,49 €; pendents pagament fora poble: 49.536,31 €; pendents pagament domiciliades: 200 €. Factures 2015 pendents pagament veïns poble: 4.302,24€; pendents pagament fora poble: 6.935,27€; pendents pagament domiciliades: 405,50 €
- Ingressos: Subvencions pendents d'ingressar: 127.139,11 €. - Saldos bancaris: Catalunya Caixa: 38.730,18 €. Banc Santander: 2.614,83 €. BBVA: 6.372,15 €.

Informació de l'import préstecs que encara s'han de pagar (29-1-15)

Endeutament a llarg termini:

- Catalunya Caixa: Falta per amortitzar: 207.644,50 €.
- Préstec ICO amb el Banc Sabadell: Capital pendent de 85.883,24 €.

Endeutament a curt termini:

- Banc Sabadell: capital pendent de retornar: 29.602,31€.

Informació d'alcaldia

Informa, respecte a l'obra del mas Moteller, que fa poques setmanes s'ha iniciat els sondejos per veure si hi ha aigua per l'empresa contractada per l'Agència Catalana de l'Aigua.

Precs i preguntes

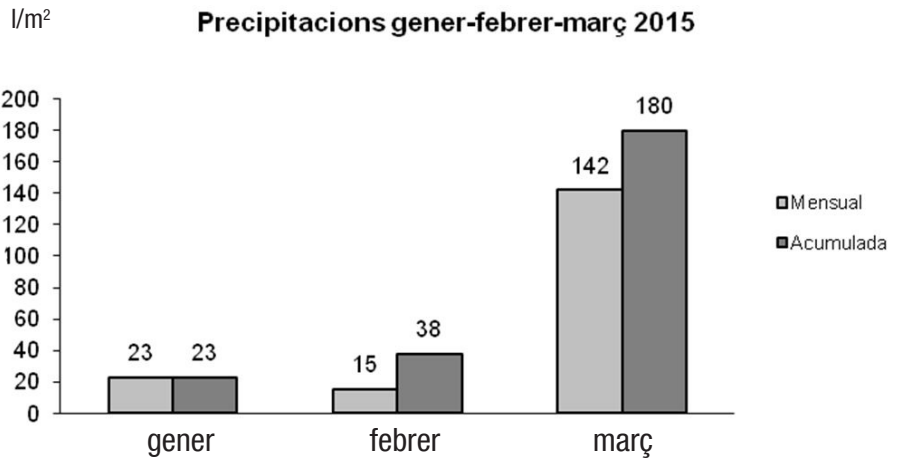
Pel que fa a la pregunta de CIU respecte a perquè no es va contractar orquestra per la festa de la castanyada, l'alcalde manifesta que es va proposar a una associació i a la concessionària del bar la Pianola organitzar la festa, i totes dues no estaven interessades.

La regidora March i el regidor. Pallares (CIU) pregunten pel tema de la resintonització de les antenes com es troba i el paper que fa l'Ajuntament. L'alcalde i el regidor Vallespí manifesten que l'Ajuntament informa als veïns que hi van. Hi ha informació penjada taulell Ajuntament. Això és un tema que s'han d'arreglar els propis veïns.

REGISTRE DE TEMPERATURES I PLUVIOMETRIA DELS MESOS DE GENER, FEBRER I MARÇ DE 2015.

AGUSTÍ COLELL MARTÍNEZ

En la taula següent s'expressen les temperatures màximes, mínimes i mitjanes. En el gràfic de barres les precipitacions dels mateixos mesos.

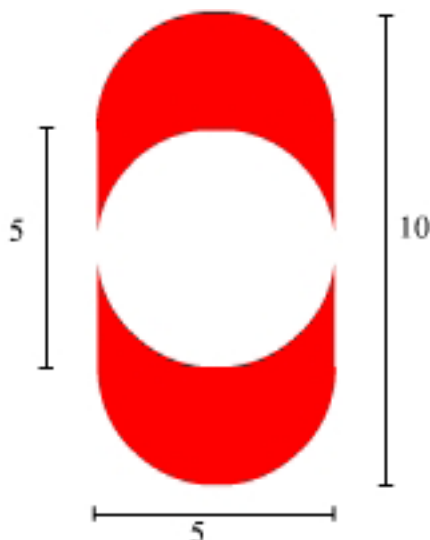
	Gener		Febrer		Març	
dia	4	17	23	9	31	16
màxima / mínima	23,9	0,2	19,9	0,4	25,9	3,6
temperatura mitjana	11,1		9,3		13,9	

PASSATEMPS

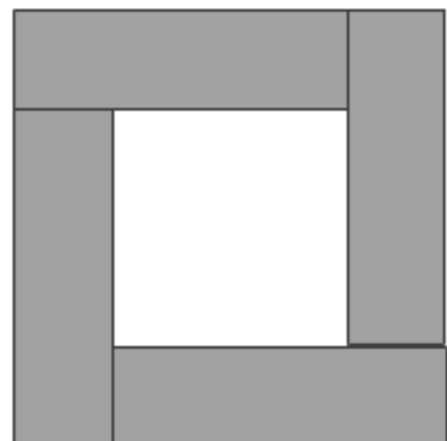
AGUSTÍ COLELL MARTÍNEZ

1 La Rosa i l'Anna han d'agafar el tren de les 11 del matí. El rellotge de la Rosa va 10 minuts endarrerit, però ella pensa que va 5 minuts avançat. En canvi el rellotge de l'Anna va 5 minuts avançat, però ella creu que va 10 minuts endarrerit. Quina arribarà abans a l'estació i quina serà la diferència de temps.

2 Calcula l'àrea de la figura de sota a partir de les dimensions. Recorda que l'àrea d'un quadrat és costat per costat.

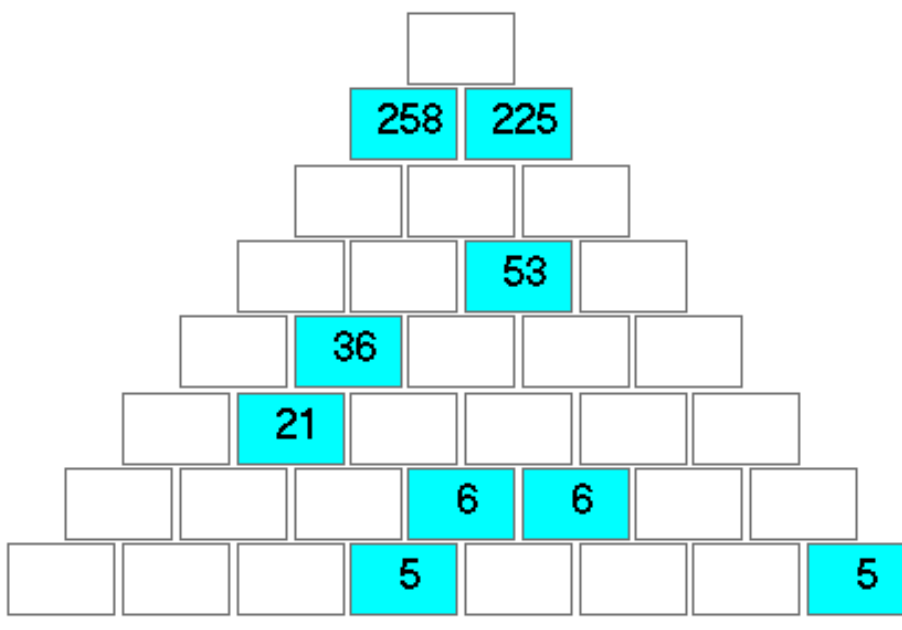
3 Tenim 4 llistons rectangulars tots iguals. De cada llistó desconeixem la mesura de la base i l'altura, però sí sabem que el perímetre és 40 cm. Calcula la superfície total del quadrat que podem formar posant els llistons com a marc.

4

Intenta resoldre sudoku i el triangle numèric següents:

	6			9			8	3
	5				7			6
		3			4	2		
2			6	3				
	3			1		8		
		9			5	4		
1	7		8					
		4			3			
				4			2	

Solucions als passatempes de la revista anterior

1 Aconseguint 100 de la manera següent: $99 + 9/9 = 100$

2 Total 50 quadrats.

3 El 10%. Es tracta de distribuir els candidats de manera que hi hagi el major número de candidats amb alguna prova amb qualificació No apte. Suposem que es presenten 100 persones. N'hi ha 30 que són NoAptesFísics. Altres 20 són NoAptesPsicotècnis, i suposarem que són diferents dels 30 anteriors. Per tant ja hi ha 50 No aptes. Finalment hi ha 40 NoAptesCulturals. Queden solament 10 Aptes.

TELÈFONS D'INTERÈS

Ajuntament del Pinell	977 426 231	Punt d'informació juvenil	977 420 614
Consultiu mèdic del Pinell	977 321 395	Estació d'autobusos Gandesa	977 420 910
Generalitat de Catalunya Deleg. Territorial del Govern	977 441 234	RENFE Móra la Nova	977 400 349
Ambulàncies Gandesa	977 420 697	Avaries Telèfon	1002
Urgències	977 420 036	Avaries Il·lum	977 440 032
Creu Roja Batea	977 420 965	Mossos d'Esquadra	088
CAP Gandesa Ambulatori	977 421 245	Bombers Urgències	977 420 080
Ambulatori Tortosa	977 500 333	Bombers Consultes	977 420 885
Hospital Verge de la Cinta	977 519 100	Farmàcia Pinell	977 426 076
Hospital de la Santa Creu	977 500 533	Hospital Móra d'Ebre	977 401 811 977 401 863
Quinta Aliança	977 501 344	CEIP Cèsar Martinell	977 426 216
Consell Comarcal de la Terra Alta	977 420 018	Serveis funeraris Mena	977 178 376
DARP Gandesa	977 420 146	Funerària comarcal Móra d'Ebre	977 403 112

FARMÀCIES DE GUARDIA

SETMANA	ABRIL	MAIG	JUNY	JULIOL
PRIMERA	Horta	Batea	Pinell	Arnes-Caseres
SEGONA	Gandesa	Horta	Bot	Batea
TERCERA	Fatarella	Gandesa	Horta	Gandesa
QUARTA	Pinell	Corbera d'Ebre	Gandesa	Bot
QUINTA	Batea	Vilalba	Arnes-Caseres	Pinell

CAPS DE SETMANA: Móra d'Ebre. Les farmàcies de guàrdia mantenen els torns setmanals. Gandesa està oberta tots els dissabtes de 10h fins a 20h.

Telèfons: Arnes 977 435 389 / Batea 977 430 263 / Bot 977 428 200 / Caseres 977 431 859 / Corbera 977 420 465 / La Fatarella 977 413 417 / Gandesa 977 420 069 / Horta 977 435 023 / El Pinell 977 426 076

TRENS

RENFE www.renfe.es | 902 240 202

Móra la Nova	Tarragona	Sants	Tren
6.41 *	7.47	9.05	RE
8.27	9.25	10.35	RE
12.15	13.24	14.35	RE
14.37	15.57	17.05	RE
17.54	18.57	20.09	RE
19.27	20.28	21.36	RE

* Els diumenges circula des de Reus
** No circula els diumenges
*** Només circula els diumenges

Tortosa	Tarragona	Sants	Tren
6.15 **	7.19	8.35	RE
7.48	8.54	10.05	RE
9.18	10.31	11.35	RE
10.45	11.56	13.05	R
13.24	14.26	15.35	CE
15.54	16.57	18.05	CE
17.25	18.29	19.35	CE
18.03***	19.11	20.35	R
18.50	19.55	21.05	RE
19.12***	20.38	21.40	R
19.36	20.58	22.08	RE

SOLUCIÓ AL QUI ÉS QUI

1. Mª José Arnal Vidiella, de Pepe de Valenti
2. Selvi Alcon Montagut, de la Borrulla
3. José Augusto Fabregat Amposta, del Coixo
4. Mª Neus Ros Feliu, de la Venta
5. Lúdia Quixalòs Benaiges, del Massís
6. Antònia Mª Borrull March, de Trapa
7. Mª Carme Ferrer Amposta, de la Fornera
8. Magda Amposta Amposta, de Senéssio
9. Mª Dolors Pellissa Feliu, de Pantoca
10. Ricard Ferrer Quixalòs, del Llistero
11. Mª José Vallespí Vallés, del Cantoneró
12. Benjamin Amposta Martí, de Borràs
13. Immaculada Serres Borrull, de Trapa
14. Josep Mª Olesa Vallespí, de Lluís
15. Rosa Mª Amposta Borràs, de Rossico
16. Francisco Borrull Martínez, de la Consuelo
17. Magdalena Alerany Arnal, de l'Arany
18. José Serres Amposta, de Camilo
19. Llorenç Serres Ferré, de Valeriano
20. Fernando Guari Martínez, de l'Amador
21. Marc Quixalòs Serrà, de Marc
22. Josep Martínez Vallespí, de Vinaixa
23. Josep R. Alabart March, Estanquer
24. Vicent Cobos Vandellòs, de Ramendi
25. Carlos Llarch Amposta, de Senéssio
26. Làzaro Algueró Guari, del Forn

AUTOBUSOS

Els autobusos dels estudiants del Pinell de l'IES Terra Alta de Gandesa poden ser utilitzats per la gent de la població. Els horaris són: Dl. a dv., sortida del Pinell: 8:40, arribada a Gandesa: 8:55. Divendres, sortida de Gandesa: 14:30, arribada al Pinell: 14:45. Dl., dm. i dj., sortida de Gandesa: 17:30, arribada al Pinell: 17:45 h.

HISPANO IGUALADINA

www.igualadina.com | 977 770 698

Sortides de Gandesa

Destí	de dilluns a divendres	dissabtes	festius
Tarragona	6.30-8.55-12.00-16.25	9.35-16.25	16.55
Reus	6.30-8.55-12.00-16.25	9.35-16.25	16.55
Barcelona	8.55-16.25	9.35-16.25	16.55
Alcaniys	11.25-18.50	12.20-18.50	12.20

Retorn a Gandesa

Destí	de dilluns a divendres	dissabtes	festius
Tarragona	*8.30-9.29-14.00-17.00	10.17	10.00
Reus	8.50-10.05-14.20-17.45	11.15-17.35	11.15
Barcelona	8.15-16.00	9.00-16.00	9.00
Alcaniys	8.00-15.30	8.45-15.30	16.00

*només de dilluns a dijous

Llocs de sortida: Barcelona: Estació d'autobusos de Sants, Tarragona: Estació d'autobusos, Reus: Estació d'autobusos, Alcaniys: Av. d'Aragó, 5, Gandesa: Estació d'autobusos.

HIFE

www.hife.es | 902 119 814 | Sortides des del Pinell de Brai

Sortida	Destí	Arribada	Dies
06.00	Gandesa	06.15	Dl a Dv feiners
06.00	Móra la Nova		Dl a Dv feiners
07.30	Tortosa	08.15	Dl a Ds feiners
07.30	Barcelona	10.40	Dl a Ds feiners
08.10	Gandesa	08.25	Dl a Dv feiners
08.45	Tortosa	09.30	Dl a Dv feiners
08.45	Gandesa	09.00	Dl a Dv feiners
09.05	Gandesa	09.20	diari
09.05	Saragossa	11.45	diari
09.05	Pamplona	15.30	diari
09.05	Burgos	19.15	diari
09.05	Madrid	16.35	Dl a Ds feiners
09.15	Tortosa	10.00	Dl a Dv feiners
13.10	Tortosa	14.25	diari
13.10	Castelló	17.35	diari

Sortida	Destí	Arribada	Dies
13.10	València	18.50	diari
13.45	Gandesa	14.00	Dl a Dv feiners
14.40	Gandesa	15.00	Dl a Dj
15.15	Gandesa	15.30	Dl a Dv feiners
15.40	Gandesa	16.00	Dv lectius
15.45	Tortosa	16.25	Dl a Dv feiners
15.45	Barcelona	20.15	Dl a Dv feiners
17.35	Gandesa	17.45	diari
17.35	Saragossa	20.00	diari
17.35	Pamplona	22.45	diari
17.35	Bilbao	00.30	diari
17.35	Madrid	00.45	diari
18.05	Tortosa	19.00	diari
18.05	Castelló	21.00	diari
18.05	València	22.00	diari

**ELECTRICITAT i FONTANERIA
A&B C.B.**

INSTAL·LACIONS D'ELECTRICITAT I FONTANERIA
C/ Pilonet, 13 Tel. 977 42 63 38

**Peluqueria Unisex
CRIS**

C/ Lleida, 26 Tel. 977 42 60 05 - 977 42 60 34
EL PINELL DE BRAI

Reparació i venda d'ordinadors. Servei d'accés a internet.

HelpSystems

Ferran Montagut

Telèfon: 977 457 408

Mòbil: 649 304 857

E-mail: ferran@helpsystems.info

www.helpsystems.info

Xarxes informàtiques. Servei a domicili.

**COOPERATIVA
DE CONSUM
SANTA MAGDALENA**

C/ Tortosa, 4
Tel. 977 426 086

F A R M À C I A

**Laureano
Blanch
Escruriola**

C/ Lleida, 3 Tel. 977 42 60 76

**OBRES
FAB**

**CONSTRUCCIONS
EN GENERAL**

C/ Santa Magdalena, 18
Tel. 977 42 60 73 620 88 97 14
43594 EL PINELL DE BRAI

Aleu Instal·lacions

Electricitat · Fontaneria · Calefacció
Aire Condicionat

Carlos Aleu Montagut

C. Benifallet, 4 · 43594 El Pinell de Brai · Tarragona
Tels. 620 263 962 · 977 426 243 · aleuinstala@terra.com

**Formació · Programació a mida · Pàgines web
Venda d'ordinadors, Reparació...
Fungibles (tònens, tinta, paper...)
Internet, ADSL,...
Disseny Gràfic, Publicitat
Maquetació, Tríptics,...
www.ebresoft.com info@ebresoft.com
Tel/Fax. 977 42 60 25**

C/ Forn, 2
Tel. 977 42 61 11
El Pinell de Brai

Taller Mecànic
Eleuterio Serres Amposta
Tel. 977 42 62 15

Peixateria Sònia
Peix fresc i marisc

c/ Sant Domènec, 3
Tel. 977 42 61 86
El Pinell de Brai

GA "TODÓ & SERRES"
GESTORIA ADMINISTRATIVA, S.L.
CORREDORIA D'ASSEGURANCES

Pl. de la Farola, 5 baixos * 43780 GANDESA (Tarragona) * Tel.: 977 42 14 13 * Fax 977 42 14 01
info@assessoris.com * www.assessoris.com

SEBINA
QUEVIURES 2001 S.L.

C/ Costa, 7. Tel. 977 42 62 89
EL PINELL DE BRAI

FORN DE PA I PASTISSERIA
MONTAÑA

Plaça del Mercat, 2
Tel. 977 - 42 62 17

EL PINELL DE BRAI

LA PUÇA

Carrer del Pou de la Neu

C/ Gaudí, 7 — 646 619 283

FUSTERIA MECÀNICA I MOBLES
JOSEP VALLESPÍ MONTAGUT

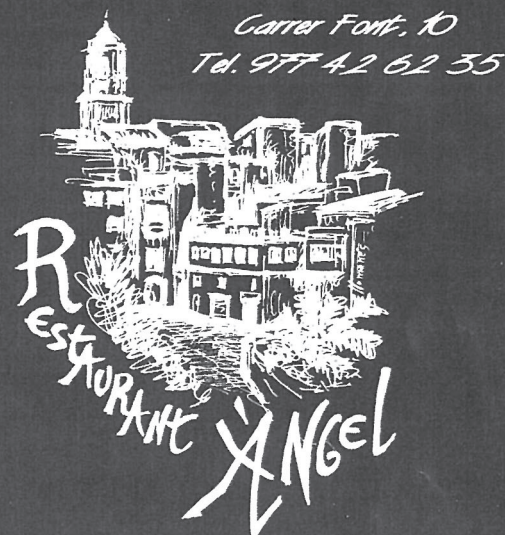
C/ Pilonet, 19 Tels. 977 42 60 63 - 977 42 60 98
EL PINELL DE BRAI

carícies d'oli

Cosmètica natural artesana
www.caricies.com
info@caricies.com

PINTURES I DECORACIONS
SERRES

C. del Cos, 5
Tels. 977 42 63 11 - 618 44 02 29
EL PINELL DE BRAI

Carrer Font, 10
Tel. 977 42 62 35

à ca l'àngel
allotjament rural

C/ Pou de la neu, 16 - 43594 El Pinell de Brai - Tarragona
tel. 977 426157 e-mail: info@calangel.info www.calangel.info

**Vins
naturals,
sense sulfits
afegits**

Laureano Serres Montagut

www.serres.net

laureano@serres.net

tel. 627423040 - 977426356

Cruixillarda, foixarda...Petit arbust de floració hivernal.

CARES A LA NATURA

Perfils de dos caps que es poden veure a la Via Verde, prop de Riverola.

MANUALITATS

Manualitats realitzades per la Teresa de Montagudet

SABEU ON ESTÀ?

Sabeu on està? Sabeu on podem veure aquesta casa?

Solució al sabeu on està anterior:
La porta amb el gat a l'obertura es troba a cal Picaïto, al carrer de la Botera.

QUI ÉS QUI?

Alumnes de 7è. Curs 1979-80. Fotografia cedida per *Selvi Alcon Montagut*.